

SLOVENSKI NAROD

Izjava vseh dan popoldne, izjavami nedelje in praznične. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod«
velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Državljianska vojna v Afganistanu

Zaradi upora Nadirkana, ki prodira z močno vojsko proti prestolici Kabulu, so dnevi vladanja samozvanca Habibulaha že šteti — Amanulah se vrne v Afganistan?

— Kalkuta, 22. avgusta. Iz Afganistana so pričele v zadnjem času zopet prihajati vesti, ki pričajo, da se ta dežela še dolgo ne bo umirila. Po uporih proti Amanulahu se je pričela krvava borba vseh proti vsem, v katerih so se pojavili na površju različni preteženci na afgansko krono, ki so več ali manj neslavno dokončali svojo kariero. Vzdržal se je končno Habibulah, ki je z nepopisnim terorjem in grozodejstvom koncentriral oblast v svojih rokah ter s tem pokazal, da bo postal najbrž naslednik izgnanega kralja Amanulaha in nosilec afganske krone.

Ni pa se še dobro ustalil na visokem položaju, že so se pričeli Afganci upirati tudi proti njegovi nasilni vladi ter pričeli napadati čete Habibulaha, ki so bile dokaj močne. To nezadovoljstvo je izkoristil Nadirkan, bivši predsednik Amanulahove vlade, ki je zbral v kratkem nad 20.000 mož močno armado, s katero je že ponovno porazil Habibulahaovo vojsko ter pričel napredovati proti glavnemu mestu Afganistana Kabulu in ogroziti obstoj Habibulahaove vlade. Nadirkan podpirajo posebno pristaši izgnanega kralja Amanulaha, ki so razvili med Afganci živahno propagando za povratek izgnanca. Razen tega razpolaga Nadirkan z bogatimi denarnimi viri in dobrim orožjem, ki ga je dobil po skrivnih potih iz inozemstva, tako da je zelo verjetno, da se mu bo posrečilo zlomiti tiranstvo samozvanca Habibulaha.

Habibulah koncentriral svoje čete v bližini Kabula, kjer bo prišlo v kratkem do odločilne bitke med njim in Nadirkanom. Ker je disciplina in oborožba v Habibulahaovi vojski zelo pomanjkljiva, je pričakovati, da bo postal zmagovalec Nadirkan, kar bi pomenilo tudi povratek Amanulaha v Afganistan in pomirjenje sedaj že nad leto dni v krvavih bojih in državljanski vojski se nahajajočem Afganistanu.

Odložitev poleta „Zeppelina“ preko Tihega oceana

Zaradi neveselja manevriranja japonskega pomožnega moštva sta poškodovani motorna in potniška gondola — »Zeppelin« bo startal danes ob 20. uri in letel južno od Aleutskih otokov

— Tokio, 22. avgusta. Snoči je bilo že vse pripravljeno za odhod zrakoplova »Grofa Zeppelina« na polet preko Tihega oceana. Ze mnogo pred odhodom so se zbrale na letališču tisočglove množice, ki so dolgo potrpežljivo čakale trenutka, da se zrakoplov dvigne v zrak. Že dve uri pred odhodom, ki je bil napovedan za snoči ob 8., se je zbralo vseh 20 potnikov in celokupna posadka. Potniki so odšli takoj v gondole in pričakovali povelja za odhod. Nekaj minut pred odhodom so odkrili na oboju zrakoplova še manjšo luknjo, skozi katero je uhajal plin. To poškodbo so takoj popravili ter pričeli ob tridesetih na 8. vleči zrakoplov iz hangarja na letališče.

Pri tem pa se je strojna gondola zrakoplova zaradi neveselja manevriranja japonskega pomožnega moštva zadela ob vrata hangarja in precej poškodovala. Tej poškodbi se je pridružil potem še poškodba spodnjih odbijačev pri potniški gondoli, ko so jo izvlekli na prsto. Zato je moral kapetan dr. Eckener odložiti odhod za 24 ur, tako, da se bo vršil najbrže nočjo ob 8.

— Tokio, 22. avgusta. V številnih razgovorih z japonskimi novinarji je dr. Eckener povedal marsikatero zanimivo podrobnost o poletu preko neizmernih sibirskih step, kjer je zrakoplov ponovno izgubil orientacijo ter je bilo mogoče določiti krajevno lego zrakoplova šele po preletu večjih rek. Posebno zanimiv prizor je nudila v severni Sibiriji severna luč, ki so jo opazovali potniki in posadka kar cele ure.

O poletu preko Pacifika je izjavil dr. Eckener, da misli leteti v severni smeri tako, da bo zračna ladja letela kakih 200 milj južno od Aleutskega otočja ter večji del dokaj severneje od parpolovne črte Jokohama Seattle. Za to smer se je dr. Eckener odločil šele v poslednjem hipu, ker računa, da bo imel na ta način pri poletu ves čas zadnje vetrove, ki bodo povišali brzino

poleta zrakoplova in omogočili štedenje z gorivom.

Končno je izjavil dr. Eckener, da bo preletel 9.700 km dolgo pot preko Pacifika najbrž še v manj kot 100 urah, tako da bo sedaj po 24urni odložitvi starta prispel v Los Angeles najbrž v ponedeljek zjutraj.

— Washington, 22. avgusta. Mornariško tajništvo v Washingtonu je naročilo vsem mornariškim radio-postajam ob Tihegu oceanu, da naj oddajajo dvakrat na dan ob 6.30 in 18.30 vremenško poročilo o stanju atmosfere nad Tihim oceanom. Vremenska poročila bodo brezžično oddajale tudi vse ameriške vojne ladje, ki se nahajajo v Tihem oceanu. Poleg tega bo poskusila velika mornariška radijska oddajna postaja v San Franciscu stopiti z zrakoplovom »Grof Zeppelin« takoj v brezžično zvezo, čim bo odletel iz Tokija.

Snowden zahteva razčiščenje situacije

Pesimistično presojanje položaja v Haagu — Delo v odborih popolnoma zaostalo.

— Haag, 22. avgusta. Splošna sodbina o položaju politične reparacijske konference je dokaj pesimistična. Situacijo so pričeli smatrati kot resno celo Nemci ki so bili doslej naziranjca, da se bo posrečilo najti kompromisno rešitev. Opažati je skoro popolno stagnacijo v delu vseh odborov, ki je ni mogoče kljub različnim podvigom od strani Nemcev in Francozov odstraniti.

Gotovo je, da bo v toku dveh do treh dni rešena usoda konference, ker je popolnoma nemogoče nadaljevati sedanje odlaganje končne rešitve. Prišel je trenutek, ko se bo treba odlo-

čiti za sprejem angleških zahtev ali pa za preložitve, odnosno razhod konference.

Na včerajšnji seji šestih držav sklicatelj reparaacijske konference, ki je trajala skoro dve in pol uri, je predlagal zunanji minister Stresemann, naj se sprejme provizorično uveljavljenje Youngove pogodbe v okviru Dawesovega načrta. Proti temu predlogu pa sta soglasno protestirala tako predsednik Briand, kakor zakladni minister Snowden, ki je izjavil, da mora konferenca na vsak način in brezpojojno razčistiti vprašanje sprejetja ali nesprejetja Youngove pogodbe.

— Pariz, 22. avgusta. V vsej javnosti vlada veliko zanimanje za odločilna pogajanja na haški konferenci. Napovedi pesimistov, da bo že tekom včerajšnjega dne padla odločitev in da bo konferenca definitivno odložena, se niso uresničile.

Odločen nastop nemškega zunanje ministra dr. Stresemanna na včerajšnji popoldanski konferenci je napravil na vso javnost globok vtis. Današnji jutranji listi ugotavljajo soglasno, da še vedno ni govora o kakem uspehu in da bo definitivna odločitev to pot sigurno v prihodnjih 48 urah. Dr. Stresemann je po informacijah pariških listov tekom svojega včerajšnjega govora naglašal, da se nemška delegacija ne vrne v Nemčijo praznih rok in pozitivnega rezultata haške konference, ker bi to pomenilo krizo nemške vlade z dalekosežnimi političnimi posledicami, tako za Nemčijo samo kakor tudi za njene odnose v zunanji politiki.

Macdonaldova pot v Ameriko

— Nework, 22. avgusta. V vladnih krogih zatrjujejo, da bo prispel predsednik angleške vlade Macdonald v Združene države v prvem tednu meseca oktobra. Macdonald bo skušal v osebnih pogajanjih s predsednikom Združenih držav Hooverjem rešiti vsa sporna vprašanja pomorskega razorožitvenega problema med Anglijo in Združenimi državami.

Rumunsko poročilo o eksploziji v Domnestiju

— Bukarešta, 22. avgusta. Vojno ministristvo objavlja komunikate, v katerem ugotavlja, da je škoda, ki jo je povzročila eksplozija v Domnestiju, manjša, kakor pa se je v prvem hipu mislilo. Nove granate, v cellem 3000 kosov, so ostale nepoškodovane. Stare že demontirane granate so le delno eksplozivne. Tretja baraka pa je ostala od eksplozije nedotaknjena. Do eksplozije je došlo na ta način, da se je pričel smodnik zaradi velike vročine razkrajati.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22. 8225, Berlin 13.5475—13.5775 (13.5625), Bruselj 7.92, Budimpešta 9.9441, Curih 1095.9, Dunaj 8.0247, London 276.16, Newyork 56.735 do 56.935 (56.835), Pariz 221.79 — 223.79 (222.79), Praga 168.20—169 (168.60), Trst 296.92—298.92 (293.92).

Effekti: Vojna škoda (zaključek) 405.50, Celjska 170 d., Ljubljanska kreditna 123 d., Prashediona 850 d., Kreditni 170 d., Vevče 130 d., Ruše 275—285, Stavbna 50, Šešir 105 d.

INOZEMSKA BORZA.

— Curih: London 25.19, New York 519.60, Pariz 20.34, Milan 27.185, Madrid 76.30, Berlin 123.84, Dunaj 73.20, Beograd 9.1275, Praga 15.375, Bukarešta 3.07875, Budimpešta 99.65, Sofija 3.76.

Požar v ljubljanskem Kolizeju

Po zaslugi gasilcev je bila nočjo preprečena velika požarna katastrofa

Ljubljana, 22. avgusta. Pred približno več kot 120 leti sezidani Kolizej na Gosposvetski cesti bi bil lahko snoči postal popolna požarna ruševina, če ne bi bila moderna gasilska tehnika na svojem višku. Okoli 23.45 je sin višjega revidenta Niko Reba, ki stanuje v podstrešju, v najbolj kritičnem trenutku zaklical svoji materi in očetu: »Čudno se mi zdi! Diši po ognju, gori!« Takoj je skočil ven in zapazil je goste dime v prostorni dvorani velikega poslopja. Alarmiral je takoj vse sosedse, ki so pričeli obupno klicati: »Gori, gori!«

Takoj je stražnik Porhar ob 23.51 obvestil gasilsko postajo, da gori v Kolizeju. Tudi drugi pasantje, ki so šli mimo, so opazili neobičajen dim ter so skušali obvestiti gasilsko postajo telefonično. Poklicni gasilci, 12 po številu, pod poveljstvom g. Faturja, so odpravili z motornim tremom in motorno brizgalno na Gosposvetsko cesto, kjer so bili v par minutah.

Kako je ogenj nastal

Ze nekaj dni je dimnikar Kerne čistil razne dimnike, ki jih je jako mnogo, in jih je požgal že 21. V torek zvečer so stanovanci sami pogasili ogenj, ki je nastal ob dimniku, kajti večina dimnikov sloni ob podstrešnih tramovih. Tudi včeraj je dimnikar zažgal oziroma snal dimnike, ni pa bilo splošno opaziti ničesar sumljivega.

Dimnikar Kerne je včeraj zopet snal dimnike in je bilo na videz vse v redu. Ponoči pa so začeli tleti tramovi, ki so se nahajali ob dimniku nasproti glavnega vhoda v dvorano.

Naporno delo gasilcev

Gasilci so takoj napeljali iz hidranta vodo v podstrešje, kjer se je že ogenj precej razvel. Njihovo delo je bilo zelo naporno in požrtvovalno, ker je tramovje že začelo pokati in goreti. Ogromni curki vode so razvoj ognja udušili, čeprav so se že opazili zublji proti evangelijski cerkvi. Prebivalstva Kolizeja se je sicer sprva lo-

tila velikanska panika; vse je gledalo, kako reši svoje imetje, a ko so videli požrtvovalno delo gasilcev, so se nekoliko umirili ter samo skrbeli, da se izognejo kakšni večji nesreči.

Gasilci so neprestano tri ure v velikem dimu gasili pod streho tleče tramovje, ki je začelo deloma s treskom padati nizdol. Stranke so bile sicer deloma preplašene, zapujoč v požrtvovalno delo gasilcev, pa so se samo umaknile v svoja skromna stanovanja. Okoli 3. zjutraj je tramovje deloma padlo nizdol, deloma bilo že pogaseno ter je bila največja nevarnost odstranjena. Večina gasilcev se je po napornem delu vrnila v Mestni dom, dočim je ostala v Kolizeju straža za vsak slučaj.

Nova nevarnost

Okoli 3.30 se je požar zopet pojavil na čisto drugem mestu, in sicer pri stranki Jamnik. Tam sicer niso spali, bili so v polsnu, ko so zopet začutili dušeci dim. Takoj so poklicali gasilce, ki so ogenj hitro pogasili. Vsakdo je mislil, da bo sedaj vsaka nevarnost odstranjena.

Okoli 5. pa se je zopet pojavil nov požar pri stranki Mariji Eržen, kjer so začeli tleti tramovi ob vratih, ki so tik dimnika. Tudi tu so gasilci takoj pogasili in je bila hujska nevarnost odstranjena.

V Kolizeju je danes vse nervozno; stranke se pritožujejo nad marsičem, češ, da uprava kolosalne hiše ni upoštevala vseh pritožb, ki so jih že dolgo časa izražale. Morala bo pač posebna komisija ugotoviti vse nedostatke, da se Ljubljana obvaruje pred večjo požarno katastrofo.

Potrebno je pri tej priliki naglasiti, da je edina zasluga modernega gasilstva, ako ni nastal v Kolizeju katastrofalnejši požar. Mnoge stranke odkritosrčno izrekajo danes zahvalo, da so jih rešili pred večjo nevarnostjo. Opozarjajo tudi na to, da bi lahko nastala velika katastrofa, če bi se vnela v kletih zaloga velike množine bencina in spirita.

Strašna smrt pod vlakom

Davi so našli na progi med Gosposvetskim in Puharjevim prelazom strahovito razmesarjeno moško truplo. — Identiteta samomorilca še ni ugotovljena, baje je trgovski potnik iz Ljubljane

Ljubljana, 22. avgusta.

Ko je davi okoli 5. progovni čuvaj čuvajnice 639 Josip Artač pregledoval železniško progo med Gosposvetskim in Puharjevim prelazom, je blizu novozgrajenega kopaljšča SK Ilirije našel truplo strahovito razmesarjenega moškega. Takoj je telefonično obvestil o dogodku policijsko direkcijo, ki je odposlala na mesto višjega stražnika Fr. Beltrama, kasneje pa sta prispele tja tudi policijski zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik, višji nadzornik g. Ljubčić.

Neznanevo truplo je ležalo na desni strani levega tira v smeri proti Trstu. Vlak je nesrečneža strahovito razmesaril. Odrzgal mu je desno roko, obe nogi in ga poškodoval tudi na glavi. Lobanija na čelu je bila prebita. Proga je bila daleč naokoli okrvavljena, razmetani deli telesa so ležali naokoli. Neznanca je povozil najbrž polnočni tržaški vlak, kar bi se moglo sklepati iz tega, da je njegova čenica ležala kakih 30 metrov daleč od kraja grozne nesreče v smeri proti Trstu. Truplo je bilo že popolnoma mrzlo in zato je domneva upravičena, da se je nesreča pripetila že ponoči.

Kdo je neznan samomorilec — nesreča se zdi skoro popolnoma izključena, zavržen je ni povsem znano. Nesrečnež je star okoli 25 ali 30 let, je srednje postave, podolgastega obraza in plavalas. Bil je tudi gladko obrat. Na sebi je imel svelorujavo obleko, na glavi pa sportno čenico, ki je kakor že omenjeno ležala 30 m daleč od kraja nesreče. Pri njem so našli usnjato listnico in majhno žepno ogledalce, pisane žepni robc ter dva ključa.

V grmovju blizu kraja tragičnega dogodka so našli trj pisane robc, knjižico, v kateri so bila napisana razna imena in raztrgano vojaško sliko z napisom: »V spomin Mirko Berčič!«

Kasneje so našli še eno raztrgano pismo, iz katerega je bilo posneti ime Ivan Lovrin, trgovski potnik iz Ljubljane. Kakor je izpovedal čevljar Avgust Škof, utegne biti samomorilec identičen z nekim trgovskim potnikom, ki ga je večkrat videl v Končanovi gostilni v Rožni dolini.

Na ukaz policijskega zdravnika dr. Avramoviča so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu, policija pa je takoj pričela poizvedovati, kdo da je samomorilec. Baje je identičen s trgovskim potnikom Lovrinom, ki je bil prejel uslužben pri tvrdki Krisper, zadnje čase pa pri družbi »Ilirija« na Mestnem trgu. Kaj je mladega moža pognalo v smrt, še ni znano.

Še en poskušen samomor

Včeraj popoldne so našli v Kralju Petra parku na tleh se zvijajočo v krčevitih bolečinah neko mladenko. Poleg nje je ležala stekleničica, iz katere je udarjal duh po lilolu. Pasanti so obvestili službojočega stražnika pred »Evropo«, ki je telefonično pozval rešilno postajo na pomoč. Kmalu nato je rešilni avto samomorilno kandidatino prepeljal v bolnico, kjer so ugotovili, da gre za 23-letno Marijo B. V bolnici so ji takoj izpraznilni želodec. Procedura je bila zelo težavna, ker je Marija izpila precejšnjo količino, vendar se je zdravnikom z veliko težavo posrečilo mladenki zaenkrat rešiti življenje.

Marija je danes že izven nevarnosti in bo lahko prihodnje dni zavod zapustila. Kot vzrok samomora navaža nesrečno ljubezen, češ, da jo je zapustil fant, zdi se pa, da je bil vzrok nemoralno življenje. Marija je namreč izgubljena in je imela doslej čisto opravka s policijo, z bolnico in raznimi oblastmi. Mogoče se bo sedaj izpametovala.

Solska imenovanja

— Beograd, 21. avgusta. Učitelj na Raki pri Krškem, Al. Dvogan, je imenovan za stalnega. Prevedeni so v višje skupine: prof. Josip Šmajdek I/2 in prof. Ljudevit Mlaker v I/6, učiteljica na vladni ženskega učiteljskega v Mariboru Franja Rebolj in Elza Lešnik v II/2.

Posojila Drž. hipotekarne banke

— Beograd, 22. avgusta. Državna hipotekarna banka objavlja, da se od 1. septembra pa do nadaljnje odredbe ne bodo več sprejemate prošnje za posojila.

Meščanski statut

Borba stare Ljubljane za meščanski statut — Obrtniki-meščani — Sedanjí meščanski statut — Pogoji za pridobitev meščanstva — Častni meščani — Pravice meščanov — Letošnji dohodki meščanske imovine — Meščanske podpore

Ljubljanske meščanske časti je podeljeval magistrat Ljubljancem nekam do francoskih časov; za francoskega gospodstva v Ljubljani ni bilo meščanstvo nikomur podeljeno. Ker pa takratna Ljubljana še ni imela pisanih meščanskih statutov, je ljubljanski magistrat šele dne 25. julija l. 1823. predložil kresjivi v potrditev svoj osnutek prvih pisanih meščanskih pravil. Ta osnutek je predpisoval, da si morejo pridobiti ljubljansko meščanstvo le oni, ki imajo srednje meščanske posesti in vsaj po 20 goldinarjev davka plačujejo, da pa ta dolžnost vsakega plemstva ne veže, dalje, da si morajo pridobiti ljubljansko meščanstvo vsi obrtniki, ki se hočejo z meščanskimi pečati in končno, da se smejo tudi druge osebe, razen teh, kot meščane sprejemati.

Za meščanske obrtnike je pa magistrat proglasil l. 1823. izvrševalce naslednjih obriti:

Lekarnarje, peke, stavbnike, pivovarje, knjigoveze, tiskarje, knjigotrajce, puškarje, ščetarje, barvarje, sodarje, pilarje, medarje (izdelovalce posod iz medi), steklarje, zvonarje, zlatarje, jermenarje, graverje, pečarje, trgovce, rokavičarje, klobučarje, kavarnarje, izdelovalce glavnikov, kotlarje, krznarje, skoblarje, boljše kramarje, medčarje, nožarje, mestne mesarje, izdelovalce svetilk, pozamentirarje, dimnikarje, jermenarje, izdelovalce mila, vrvarje, ključavničarje, podkovne kovače, krojače, čevljarje, srebrarje, mižarje, suknostričarje, urarje, kolarje, bestrojarje, gostilničarje, prenočevalce tucev, tesarje in kositarje.

Osem let pozneje — dne 13. marca 1931 — je pa dvorna pisarna odgovorila magistratu, »naj ljubljansko mesto, ki tudi poprej ni posebnih meščanskih pravil imelo, tudi v prihodnje po stari navadi ravna«. Obenem je dvorna pisarna določila meščansko takso v znesku »po 16 goldinarjev za vsakega navadnega novega meščana«.

Po tej »stari meščanski navadi« — torej nepisanemu zakonu — je magistrat vladal ljubljanske meščane do dne 27. novembra 1862., ko je izdal prve pisane in odobrene »Instrukcije, kako se v Ljubljani pridobiva meščanska pravica in kako oskrbuje meščansko premoženje«.

Na podlagi teh »instrukcij« so se v Ljubljani podeljevale meščanske pravice do dne 5. novembra 1897., ko je ma-

gistrat sestavil in občinski svet odobril novi »Meščanski statut«, ki je še danes v veljavi.

Po teh statutnih podeli občinski svet ljubljansko meščanstvo »samostojnim občinskim domačinom (v Ljubljani pristojnim moškim osebam), ki so s svojo rodbino vred na dobrem glasu, ki dokažejo, da imajo tako premoženje ali tak zaslužek, da je z njim zagotovljeno vzdrževanje njihove rodbine«.

Dalje pravi statut, »da mora vsakdo, ki prejme meščanstvo, plačati sprejemščino. Iz važnih razlogov pa sme občina novega meščana oprostiti od plačila te takse«.

Zenske osebe si same ne morejo pridobiti meščanstva; ako se pa poroče z meščanom ali si zakonski mož pridobi meščanstvo, zadobe zakonske žene gnotne koristi, ki so združene s tem. Nadalje določa statut, »da more občina državljanom, ki so si pridobili posebnih zaslug za narod, državo ali mesto, brez ozira na njih bivališče, podeliti tudi častno meščanstvo«.

Za sklep podelitve častnega meščanstva je pa potrebna absolutna večina vseh članov občinskega sveta.

Ko položijo novoprejeti meščan v roke mestnega župana meščansko prisego, si pridobi poleg drugih pravic tudi pravico do ubožne podpore ali preskrbe iz meščanskih ustanov in zakladov, toda le za primer popolnega obubožanja; dalje si pridobi pravico do oskrbovanja meščanske imovine in končno tudi pravico do pasivne volilne pravice za meščanski odbor. Kot član meščanskega odbora more meščan predlagati magistratu podpore potrebne sosesčane za podelitev meščanskih podpor. V meščanski odbor pa izvoli občinski svet z relativno večino glasov 6 v Ljubljani bivaajočih meščanov, ki pa ne smejo biti člani magistratnega zbora.

Po proračunu za tekoče leto je določenih v zakladu ljubljanske mesečne imovine dohodkov Din 462.375, stroškov Din 275.000, torej prebitok Din 187.375.

Iz tega meščanskega zaklada prejema letos 6 meščanov stahne ubožne podpore po Din 300.— na mesec, nadalje 17 vdov ljubljanskih meščanov po Din 200.— na mesec ter končno 11 meščanskih otrok tudi po Din 200.— na mesec.

Gospodinjstva šola in penzionat „Mladika“ v Ljubljani

V najlepšem delu Ljubljane, poleg mestne ženske realne gimnazije v bližini Tivolskega gozda in obdana okrog in okrog z vrtom in parkom, se nahaja moderna stavba penzionata »Mladika«. Penzionat je namenjen onim gojenkam, ki hočejo posecati gospodinjstvo šolo. Žensko realno gimnazijo ali pa tudi kako drugo šolo, sploh vsem deklicam, ki žele izpolniti svojo izobrazbo v kaki stroki.

Gospodinjstva šola v Mladiki se prične dne 1. oktobra. Vpisovanje je dne 29. in 30. septembra ob 9. zjutraj.

Namen gospodinjstva šole je podati občo gospodinjstvo naobrazbo in temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah gospodinjstva.

Za sprejem je treba, da je gojenka izpolnila najmanj 16. leto in da se izkaže z izpričevalom dovršene meščanske ali njej podobne šole.

Učni predmeti so gospodinjstvo, računstvo in knjigovodstvo, vzgojstvo, življenjsko, nauk iz gospodinjstva, zdravstvo, vrtnarstvo, serviranje, kuhanje, šivanje, pranje, likanje in vsa domača opravila. Vse navedene predmete poučuje strokovne izprašane učiteljice, oziroma profesorji.

Sprejeto se privedita za gojenke gospodinjstva šole tudi dva strokovna tečaja in sicer a) samaritanski tečaj, b) tečaj za nego dojenčk v higijenskem zavodu. Za oba tečaja dobijo gojenke diplome.

Vsaka gojenka plača pri vstopu Din 50 kot pristojbino za učila.

Učence so ali zunanje, ki stanujejo doma ali drugod, ali pa notranje, ki stanujejo v internatu, ki je v zvezi z gospodinjstvo šolo. Zunanje gojenke plačajo mesečno z ukovino vred Din 500, notranje pa plačujejo za vso oskrbo z ukovino vred Din 1000.

Pouk traja od 8. zjutraj do 6. zvečer. Odmor je med 14. in 15. uro. Učence so razdeljene v dve skupini, od katerih je ena zaposlena pri šivanju, odn. pri pranju in likanju, druga pa pri kuhanju. Teoretičen pouk se vrši skupno. Znanje gojenke grede lahko po 18. domov, notranje pa so zaposlene po skrajnosti pri pripravljivanju večerje in pri posebnih urah, kakor pri francoščini, italijansčini, klavirju i. t. d.

V internat gospodinjstva šole se sprejmejo tudi učence drugih šol, ki imajo vso oskrbo in prvovrstno aranjo. Mesečni honorar za te gojenke znaša Din 1000. S seboj je prinesiti perilo, določeno po uvidevnosti svojih staršev, in jedilni pribor, prtiče, posteljno perilo, 1 letno in dve zimski odeji, pernico iz blazino. Internat ima svojo domačo zdravnikovo ter poleg učiteljice tudi še prefektinjo, ki poučuje francoščino in vodi francosko konverzacijsko. Za klavirski pouk je plačati posebej Din 150, ker je zato posebna učiteljica.

Večerni gospodinjstvi in kuharski tečaji za uradniške soproge, uradnice in za delavke se bodo tudi letos vršili. Ti tečaji začno prve dni oktobra, trajajo tri mesece in se vrše trikrat v tednu od 17. ure dalje. Natančnejša pojasnila dajeta voditeljica gospodinjstva šole in ravnateljstvo ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Mednarodni šahovski turnir v Rogaški Slatini

Ena največjih in najzanimivejših mednarodnih prireditelj bo gotovo šahovski turnir v Rogaški Slatini od 18. septembra do 6. oktobra. Gostje bodo nastanjeni v Aleksandrovi domu, na dan prihoda večine udeležencev dne 18. septembra, pa bo v Zravliskem domu slavnostni banket. Turnir se bo vršil v veliki dvorani. Dosedaj so prijavi svojo udeležbo sledili mojstri: Esteban Canal (Peru), dr. Hans Geiger (Avstrija), Ernst Grünfeld (Avstrija), dr. Imre György (Jugoslavija), Balduz Hönlinger (Avstrija), inž. Kosta Ivanovič (Jugoslavija), Emerik König (Jugoslavija), Fran James Marschal (USA), Charles Mustang (Francija), Vasa Pirc (Jugoslavija), David Przepiora (Poljska), Kosta Rožič (Jugoslavija), Fritz Sämisch (Nemčija), dr. Leo Singer (Jugoslavija), Aleksander Takacs (Madžarska), lord Thomas (Anglija) in F. D. Yates (Anglija). Dunajski mojster Kmoch, ki je tudi nameraval sodelovati, je v zadnjem hipu odpovedal, ker bo v tem času poročal ameriškim listom o poteku matcha za svetovno prvenstvo, ki se bo vršil med Aljehinom in Bogoljubovom v septembru v Wiesbadnu v Nemčiji. Namesto Kmocha bo najbrže igral mladi dunajski mojster Hönlinger.

Šahovski turnir v Zagrebu

Kakor je torej videti iz navedenih prijav, bo turnir povsem internacionalnega značaja in se bodo v Rogaški Slatini sestali svetovni mojstri, od katerih so Canal, Marshall, Thomas, Sämisch, Grünfeld in dr. svetovno znani.

Šahovski turnir v Zagrebu

Kakor smo že poročali, se vrši v Zagrebu nacionalni šahovski turnir za pomeni naslov amaterskega prvaka države. Na turnirju sodelujejo poleg Zagrebčanov in drugih tudi ljubljancina Vogelnik in Gabrovšek ter Mariborčan Mesiček. Slovenci se prav dobro držijo, najboljši pa je gotovo mladi Vogelnik, ki je doslej prednjačil. Po 11. kolu ima 9 in pol točke in še ni izgubil nobene partije. Vse kaže, da si bo naslov prvaka priboril Vogelnik, kajti Trifunović, ki mu stedi, je doslej dosegel šele 7 in pol točke.

Pristanita k vodnikovi družbi

Pristanita k vodnikovi družbi, ki je bila v Ljubljani, se je združila s slovensko družbo, ki je bila v Zagrebu.

Sumljivi skitalci in potniki

Svetovni potniki brez legitimacij in gmotnih sredstev — Vohuni tujih držav — Stroga odredba notranjega ministrstva o kontroli klatežev

Po naši državi se pojavljajo že dalje časa sumljivi plašurji, klateži, skitalci in vlačugariji; izdajajo se za potnike, delo iščejo brezposelnike, prodajalce nepotrebne drobnjave, turiste ali celo kot potovalce križem sveta. Tudi na ljubljanskem magistratu se zglasajo v zadnjih letih mlajši ljudje, redkokdaj nad 30 let stari, ki trdijo, da so na potovanju okoli sveta ali po gotovih državah. Največ je med njimi Nemcem, Avstričev in Čehoslovakov; bilo pa je tukaj tudi nekaj Poljakov, Rumunov in dr.

Po lastni navedbi so med njimi visokošolci, bivši visokošolci, profesionalni, novinarji, brezposelniki ali delavci. Zunanje so vsi bolj ali manj primerne oblečeni, da jim ni treba beračiti. Odkod imajo sredstva za življenje in potovanje, pa je zagonetno. Od prodaje razglednic ne morejo živeti, ker jim je redkokdo daruje kak dinar. Zato leži nad večino teh oseb neka tajinstvenost.

Govori se, da so po večini bivši častniki ali podčastniki, ki imajo tajne denarne vire in se potikajo po tujih državah kot vohuni, ki zbirajo najraznovrstnejše podatke o zemeljskem značaju tujih dežel, o gospodarskih prilikah, prehrani, obdelavi, stopnji civilizacije, narodnih manjšinah ter o vsem, kar je važno za vojaške znanstvenike. Njih potništvo je torej le krinka nevarnih stremeljenj.

Večinoma so ti ljudje brez vsakih

ali vsaj brez nepoprečnih izkaznic in legitimacij. In zelo je čudno, da je javna kontrola nad njimi jako nedostatna. Le tako je mogoče, da pridejo tudi dalje preko naše države, ne da bi jih prišli orožniki in javni čuvarji.

V Črni gori so na pr. prijeli nekega Nemca, baje delavca, ki je bil brez potnega lista in je imel le legitimacijo nekega nemškega konzulata. Ta Nemec je prišel preko naše državne meje, obhodil vsi Hrvatsko, Bosno in Dalmacijo, nato Črno goro in Albanijo ter se je vrnil ponovno v Črno goro. Tu šele so ga prijeli, ker prej se ni zanimala zanj prav nobena oblast. Takih tipov se kladi po državi preveč.

Zdaj je notranje ministrstvo ukazalo vsem srezkim poglavarjem in ekspozituram, policijskim ravnateljstvom in komisarijem obmejnih in železniških policij, naj v bodoče ostro pazijo na take klateže in naj jih primejo, ako so brez pravih potnih listov in brez polkita ter brez določnega cilja. Vsi občinski uradi si morajo točno zapisati imena takih popotnikov, njih narodnost, poklic, odkod in kam potujejo, od česa žive, rojstvo, zunanost i. dr. ter vselej nemudoma poročati srezkim poglavarjem. Orožniške stanice so prejele še posebna navodila.

Vsi potniki, ki imajo legitimacije popolnoma v redu, bodo seveda tudi popeljati lahko svobodno potovati po naši državi.

Francoski preoceanski letalci v Novem Sadu

Jutri dopoldne prispe v Novi Sad letalo »Rumena ptica«, s katerim so nedavno trije francoski letalci preleteli Atlantski ocean

Jutri ob 11. dopoldne bo pristala na letališču v Novem Sadu »Rumena ptica«, ki se nahaja na letališču pri Carigradu, kjer je bilo istotako sprejeto zelo prisrčno od zastopnikov turške vlade, tiska in zrakoplovstva. Kot zanimivost se poroča iz Pariza o Asolantu, ki se je šest dni pred svojim letom iz Amerike v Evropo poročil z neko Američanko, katere je potem za njim pripela v Evropo s pamnikom, da je mlada žena že po dveh mesecih vložila tožbo za ločitev zakona. Kot razlog navaja, da ne razume nobene francoske besede, dočim njen mož ne razume nobene angleške. Čudno je samo to, da je do tega spoznanja prišla tako pozno.

priradilo francoskim letalcem prisrčen sprejem. V ponedeljek je letalo »Rumena ptica« pristalo na letališču pri Carigradu, kjer je bilo istotako sprejeto zelo prisrčno od zastopnikov turške vlade, tiska in zrakoplovstva.

Kot zanimivost se poroča iz Pariza o Asolantu, ki se je šest dni pred svojim letom iz Amerike v Evropo poročil z neko Američanko, katere je potem za njim pripela v Evropo s pamnikom, da je mlada žena že po dveh mesecih vložila tožbo za ločitev zakona. Kot razlog navaja, da ne razume nobene francoske besede, dočim njen mož ne razume nobene angleške. Čudno je samo to, da je do tega spoznanja prišla tako pozno.

Razstava poljedelskih strojev in orodja

Ze lanska jesenska jubilejna razstava na ljubljanskem velesajmu je podala obsežno sliko poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava kmetijskih strojev na velesajmski prireditvi »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra pa bo tudi impozantna. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudila se bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev zlasti za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, bo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz nezemstva, zlasti iz Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Francije, Amerike, Švedske in Danske.

Poljedelske stroje razstavi 12 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke.

Vsak imetnik velesajmske legitimacije, ki stane 30 Din, ima pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalci ali direktno pri velesajmskem uradu v Ljubljani! Dopisnica zadostuje. Morete pa kupiti tudi navadne stopnice za enkratni vstop po Din 10.

Kmetovalce opozarjamo, da so razstavljeni na velesajmu najrazličnejši predmeti, ki jih vedno rabijo in si jih najceneje nabavijo na velesajmu.

Medved napadel vola

V Bosni je še vedno dosti medvedov, ki pa večinoma niso opasni. Gre za takozvane »hruškarje«, ki se po navadi preživljajo s hruskami in različnimi sadeži. Te dni se je na Igman planini blizu Sarajeva pojavil velik medved, ki je pričel napadati živino. V torek je na naši raztrgal enega vola. Seljaki, ki se boje za živino in drobnico, so zaprosili oblasti, naj jim dovolijo pogon za nevarno zverjo.

Beležnica

Danes: Cotrček, 22. avgusta 1929. katehizirani: Timotej, pravoslavni: 9. avgusta, Matej.

Današnje prireditve: Kino Mladica: Dama s kameljami. Kino Mladica: Kuš pakaz Kozmarek.

Dežurne lekarnje. Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarček, Sv. Jakoba trg.

V dobi kratkih tril. V gnočci se je mali Slavko izgubil. Zakaj pa se nisi držal mamic za krilo? ga je vprašal nekdo. — Ne dosežem tako visoko.

Higijenski muzej

Ta ustanova je zamišljena kot šola z nazornim poukom o higijenskem življenju in o nevarnostih, ki ogrožajo človeško zdravje. Ona daje potrebno znanje za povzdigo zdravstvene kulture v njenih najvažnejših panogah.

Nauk o higijeni se opira v glavnem na naslednja tri znanja:

1.) Poznanje ustroja in delovanja človeškega telesa. Kako obudujemo moderno tehniko, naprave, katerih delovanje nam je večkrat pravdo čudo. Zanimamo se zlasti za vsak nov pojav strojne in elektrotehnične vede, kemije itd. Kako površno in nezadostno pa je ljudsko znanje o najbolj umno sestavljenem »živem stroju« — človeškem telesu. Kako lahko se v telesu kaj pokvari, če ga človek sam ne pozna dovolj, če ga prekomerno izrablja, premalo neguje ali celo zanemara. Važno je tudi dejstvo, da pokvarjenih delov ni mogoče zamenjati, k večjemu se jih more popraviti.

2.) Drugo, kar se zdi zdravemu človeku velikokrat balast, je pravilno življenje. Kako nerazumno dela danes marsikdo s svojim telesom. Kako razmetava mlad in zdrav s silami, ki jih v jeseni življenja tudi s pravilnim življenjem ne more več uveljaviti. In kako malo se zanima za dobrih pravilnega in zle posledice nepravilnega življenja.

3.) Enako važnost kakor poznanje telesa in pravilno življenje je poznanje naše okolice, v kateri delamo in živimo. Ne sme nam biti vseeno, kakšno je naše stanovanje in njega okolica. Vedeti moramo, da prenaša mrčes nalezljive bolezni, da se nahajajo v prašu milijarde bolezenskih krali.

To trojno znanje bo nudil higijenski muzej na jesenski razstavi veles. od 31. avgusta do 9. septembra.

Sport

Kolesarski klub »Ribnica« priredi v nedeljo 25. tn. distančno vožnjo Ribnica-Vel. Lašče-Ljubljana km. 47. — Start v Ribnici zjutraj ob 8. cilj v Ljubljani pri km. 3. — na Dolenjski cesti pred restavracijo »Jelačine«. Kolesarski klub »Ribnica« je bil ustanovljen letos ter pod predsedvom g. Iv. Križmana ml. zelo lepo napreduje. Sportne kroge vabimo k udeležbi na cilju ob 9. dopoldne.

Prj zdravniku. Zdravnik: Kje noli je pač moje polnilno pero, da vam napišem zdravilo? Bolnik: Pod pazduho ste mi ga potisnili, gospod dohtar...

Med Soljo in Karibdo. — V tem neurju vendar ne morete domov. Ostanite pri nas, moja hčerka vam bo pela.

Tako hudo pa spot ne dožije.

Razširjenje Ljubljane proti severu

Pokopališče Sv. Križa in del naselbine Brinja inkorporirana Ljubljani

Ljubljanski občinski svet je v javni seji dne 13. novembra 1928 sklenil sledeče:

1. Stoječ na temelju že pravomočnega načelnega občinskega sklepa z dne 11. februarja 1913, oziroma z dne 25. oktobra 1928 in doseženega sporazuma z občino Ježice sklepa občinski svet, da se naj po zakonu predpisanim potom doseže vtelesenje (inkorporacija) do sedaj v meje občine Ježice pripadajočega pokopališča Sv. Križa ter cestnega pasu južno pred njim, kakor tudi voznega pota ob zapadnem pokopališkem zidu in v njega dolžini k mestni občini Ljubljanski;

2. ob inkorporaciji prevzema ljubljanska občina obveze, o katerih se je sporazumela z občino Ježico, namreč da:

a) navedeno pot, parc. št. 1932 kat. obč. Stožice, v inkorporirani dolžini vzdržuje in razsvetljuje. Občina Ježica prispeva k stroškom razsvetljave vsako leto polovico žarnic, oziroma njih vrednost, toda za največ 5 svetilk;

b) naša občina se zavezuje dajati tamkajšnjim obmejnimi jeziškim občanom svojo električno stropo pod istimi pogoji, kakor jo daje ostalim jeziškim občanom;

c) mestna občina ne bo nikoli zabranila pokopavati pri Sv. Križu mrličev iz vasi Tomačevo in Jars, izvzemši, če se ti dve vasi tej pravici sami odrečeta.

3. V nadaljnjem izvajanju z občino Ježico doseženega sporazuma glede Sv. Križa sklepa občinski svet tudi, da se zaprosi za inkorporacijo dela takozv. »Brinja«, ki leži zapadno od Dunajske ceste in spada doslej v ozemlje občine Ježice. Inkorporacija naj tukaj obsega parcele št. 461 do 472, 1894—1897 kat. obč. Stožice ter parcele št. 648 do 655, 656/1, 656/2, 1276/2 in 1334 kat. občine Ježice.

4. Oblastni odbor se naproša, da označeno inkorporacijo izvrši po določilih § 1. a ljublj. obč. reda, oziroma po skladnem paragrafu 4. obč. reda za Kranjsko.

Komisar občinskega odbora v Ljubljani je poslal mestnemu magistratu v Ljubljani sledeči odlok:

Na podstavi § 1. a občinskega reda za mesto Ljubljano in na podstavi § 4. občinskega reda za Kranjsko odredjam po sklepu občinskega odbora na Ježici v seji dne 5. novembra 1927 l. ter po sklepu občinskega sveta ljubljanskega v redni javni seji dne 13. novembra 1928. l. in sporazumno z velikim županom ljubljanske oblasti;

1. Meja med občino Ježico, srez Ljubljana okolica in med mestno občino ljubljansko se spreminja tako, da se iz občine

skega ozemlja krajevne občine Ježice izločijo ter priključijo (inkorporirajo) k mestni občini ljubljanski nastopne zemljiške parcele:

a) št. 1932 — občinska pot, kat. občine Stožice;

b) št. 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 1894, 1895, 1896, 1896, kat. obč. Stožice;

c) št. 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656/1, 656/2, 1276/2 in 1334, — kat. obč. Ježica.

2. Izprememba mej se izvrši glede na davčni predpis s pravno veljavnostjo od dne 1. januarja 1930. l.

3. Mestna občina ljubljanska prevzema vse stroške, ki bodo nastali ob izvedbi izprememb v operatu zemljiškega katastra in zemljiške knjige zaradi novega izmerjenja in kartiranja v merilu mestnih map.

Izpremembe občinskih mej v operatih katastra je odobrila generalna direkcija katastra s svojim razpisom od 19. marca 1929. leta, št. 30.539.

Razglas o odrejeni izpremembi bo objavljen v prihodnji številki uradnega lista ljubljanske in mariborske oblasti, »Samouprave«.

S tem je končno izvršena inkorporacija pokopališča Sv. Križa in dela naselbine »Brinja« k mestni občini ljubljanski po izločitvi iz občine Ježice.

Vreme

Včeraj je bilo oblačno v vsej državi. Celo v Splitu se je proti večeru malo pooblačilo. Temperatura povsod pada in vse kaže, da smo maksimum vročine že dosegli. Največjo vročino so imeli včeraj v Skoplju, kjer je termometer kazal 35, v Splitu 31, v Beogradu 27, v Sarajevu 26, v Zagrebu 24, v Mariboru 21 stopinj, dočim je bila v Ljubljani najnižja. Znašala je samo 20,8, minimum pa 13,8. Barometer je kazal včeraj v Ljubljani 764,3. Torej se je nekoliko dvignil, vendar vse kaže, da še ni računati z zboljšanjem vremena. Vremenska napoved se klasi: pretežno oblačno, nestanovitno vreme.

Avtomobilist pred sodnikom. Sodnik: Torej, kar pet oseb ste povozili v enem tednu.

Avtomobilist: Ne, gospod sodnik, samo štiri.

— Kako to?
— Eno sem povozil dvakrat, gospod sodnik.

Dnevne vesti.

— **Človek, spoznaj se!** Tisoč letja, nebroj zahtev, hotelj in strasti spremlja človeka v življenju. Malo svetlobe, preveč senec! Tako toži človek, drveč za materijalnimi cilji, dokler se upehan ne zadovolji s porišem zemlje — kot milijoni pred njim. Koliko jih je, ki se zavedajo, da je temelj zgradbe našega življenja — zdravo telo? Koliko pa je onih, ki žrtvujejo del svojega življenja Bakhu in Veneri, kartam in plitvemu čtivu, vse dotlej, da jim postane zdravo telo — nikdar več izpolnjena želja. A kakomalo jih je, ki vedo odgovoriti: kaj je naše telo, kako je sestavljeno, kako deluje, zakaj in kako dihamo, kaj je srce in zakaj utripa; zakaj nam je spanje potrebno; kako se gibljemo itd. Telo in njega delovanje imamo vedno pred očmi, žutimo, delamo, mirujemo, a ne vprašamo, kako in zakaj se vse to dogaja. Ali naše telo res ni vredno, da ga temeljito proučimo? Ali smo morda tako nizki, da nas je strah pogledati globokeje v se in svojo naravo? Ne! Mi hočemo spoznavati sebe. Tako spoznavanje je nujna potreba in velikokrat naslada. Kdor hoče biti zdrav, mora poznati svoje telo. Koliko telesnih in duševnih sil zatre človek ravno vsled neznanja! Litošnje higijenska razstava na velesojbo od 31. avgusta do 9. septembra bo nudila vsakomur dovolj prilike, da se pouči o zdravju in boleznih. V številnih oddelkih razstave bo našel aliehrni obiskovalec marsikaj, o čemer morda še ni razmišljal. Z vsake stene in kopa pa iskreno vabi razstava: Človek — spoznavaj se!

— **Na drž. gimnaziji v Kranju** se bodo vršili razredni izpiti od 26. avg. od 8. dalje; prijave za izpite naj se oddajo 23. ali 24. avgusta dop. Vpisovanje za šol. leto 1929-30 bo 2. septembra dop. za vse novice; 3. septembra dop. za dosedanje zavodove učence. Podrobnejša navodila se na razglasni deski.

— **Glasbena Matca, podružnica Novo mesto**, prične na svoji šoli redni pouk 2. septembra, vpisovanje bo v šolski sobi Sokolskega doma v petek 30. in soboto 31. avgusta vsakokrat od 14.—15. Poučevalo se bo: klavir, violina, čelo event. kako drugo glasbilo, mladinsko pevanje s splošno teorijo kot pripravilni tečaj za dečke in deklice od 6.—14. leta in dijaški orkester. Mesečna ukovina: 70 Din, pripr. teč. 30 Din, mlad. petje 10 Din, vpisovanje 10 Din, letna članarina 20 Din.

— **V nedeljo vsi na gasilsko veselico** v Ponovo vas, kjer bo pies ter dobra zabava. 468-n

— **Zbori.** Revija nove zborovske glasbe. Ureja Zorko Prelovce, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V tisku je 4. zvezek letošnjega letnika. V njem bodo objavljene 4 narodne pesmi za moški zbor v prireditvi Josipa Pavčiča in Al. Mihečičev mešan zbor z orglami »Daritev Mariji«. Zvezek bo imel tudi književno prilogo. — Pevskim zborom, pevcem in pevkam priporočamo, da se na »Zbore« naroče, saj je naročnina za list res nizka.

— **6 slov. narodnih pesmi**, za srednji oz. nizki glas s spremljevanjem klavirja prireditelj Zorko Prelovce. Samozaložba. Zbirka, ki je v tisku in se bo dobila v vseh ljubljanskih knjižarnah, prinaša sledeče pesmi: Hišica pri cest' stoji, Odpiraj dekle kamrico, Ko prihaja na tuj kraj. Pojdem v rute, Vsi so prihajali, Gori čez izaro. Brezdvoma bo tudi ta drugi zvezek Prelovčevih narodnih in veliko veselje solistov in solistkin.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal nek rodoljub za prejeti družbeni kolektar 200. Din. Iskrena hvala! 468-n

— **Identiteta mrtvaca** v Vrapču pri Zagrebu ugotovljena. Včeraj smo poročali, da so v Vrapču pri Zagrebu našli že razpadajočo moško truplo. Sedaj so ugotovili mrtvečovo identiteto. Gre za Ivana Pasariča, šefa terenske sekcije oblastne poštne-telefonske uprave v Zagrebu. Mož si je z britvijo prerezal vrat. Truplo je ležalo že tam okoli šest tednov. Kaj ga je poginilo v smrti, ni znano.

— **Velika tatvina cigar in tobačnih izdelkov v Zagrebu.** V Zagrebu so prišli na sled veliki tatvini cigar in raznih tobačnih izdelkov. Policija je aretirala bivšega nočnega čuvaja Vjekoslava Lađica, ki je bajle že dalje časa kradel in razpadljal nakradeno blago. V afero je zapletenih tudi več drugih oseb. Bajle so se tatvine vršile že od leta 1927 dalje.

— **Številne žrtve kopanja.** V Dravi je pri Osijeku utonil osemletni Goza Spirček. — Kakor smo že poročali je v nedeljo utonil v Dravi pri Osijeku tudi knjigoveški pomočnik Anton Rakin. Njegovo truplo je včeraj Drava pri kopalnici Kolibar naplavila na prod. — V Kruševcu je utonila v popolnoma plitvi vodi 42letna Roza Novakovič. V vodi ji je nenadoma postalo slabo, onesvestila se je in ker ni bilo nikogar v bližini, je utonila. — V Neretvi je utonila 12letna Marica Kraljevič, ki se je pri Ostrožcu skupaj igrala in kopala z drugimi otroci. Otroček je zašel v pregloboko vodo.

— **Pilanjeva usoda.** V Vrbovskem na otoku Hvaru je doletela te dni žalostna usoda 64letnega Jurja Franičevića, ki je bil potrdjen pijanec. Ponoči je domov grede padel v širok jarek in se ubil. Priletel je naravnost na jarek.

— **Jadrani prenehaj izhajati.** Klerikalni dnevnik »Jadrani« v Splitu je te dni najavil, da bo prenehal izhajati.

— **Živnorojska razstava.** Avstrijski konzulat poroča: V okviru letošnjega mednarodnega dunajskega jesenskega sejma se bo vršila od 5.—8. sept. tudi razstava konj in goveje živine. Na razstavi bo okoli 120 konj in 230 goved avstr. pasem za plemenitje in rejo. Na razstavnem prostoru bo nepretrgoma uradovale glavna prirediteljica te razstave, nižjeavstrijska deželna kmetijska zbornica na Dunaju. Priložnost za nakladanje živine bo neposredna in za morebitno prevažanje se bo moglo vsak čas dobiti na razpolago železniških voz.

Iz Ljubljane

— **Podpora zdravnikom stažistom.** Zdravniki odnosno dokončni medicini, ki nameravajo započeti profilaktični staž pri Higijenskem zavodu v Ljubljani do 31. marca 1930 in reflektirajo na državno podporo v času staža, naj se javijo čimprej pisмено ali ustno Higijenskem zavodu.

— **Nov film Ite Rine.** Ita Rina, ki se vedno z velikim uspehom filma v Berlinu, igra, kakor poročajo berlinski listi, glavno vlogo v filmu »Galgentonik«, ki bo režiran po istoimenskem delu Egona Erwin-a Kischea.

— **V nedeljo vsi na žegnanje na Tabor.** Ogledate si lahko tudi »Zupanovo jamo.« 467-n

— **Iz Pogreša** se Ivan Gregorin, dijak 7. razr. human. gimnazije v Ljubljani, pogrešani, svetloas, slok in dobro razvit, je odšel 6. julija v Kamniške planine. Dasi bi se moral po lastni izjavi vrniti že 27. julija, se še do danes ni javil. Ako kdo kaj ve o njem, naj proti povračilu stroškov sporoči njegovemu očetu: Matija Gregorin, Ljubljana, Kolodvorska ulica 20.

— **Na drž. trgovski akademiji** v Ljubljani se prično popravljeni in dodatni izpiti 26. avgusta ob 8. in se vršijo po načrtu, ki je objavljen na uradni deski. Vpisovanje novih in dosedanjih učencev in učenk bo 2. in 3. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. Sprejemni pogoji za 1. letnik so razvidni iz razgasa na uradni deski.

— **Na drž. moškem učiteljski** v Ljubljani bo vpisovanje v 1. letnik dne 2. sept. 1929 od 8.—10. Dosedanji gojenci se naj zglase dne 3. sept. od 8.—10. dop. Vpisovanje v 2.—4. r. vavnice je dne 2. sept. od 8.—10. dop. Razredni (ponavljalni) izpiti se vrše od 27.—29. avgusta. Zrelostni izpiti v jesenskem roku se prično dne 2. septembra ob 8. dop. V petek, dne 6. septembra je slovesna služba božja. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja.

Fotoparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

Prošnja ravnateljstvu ljubljanske tobačne tovarne

Od ljubljanskega Tivolija do Rožnika in Rožne doline se je v zadnjem času zaidal skoro že ves kompleks z lepimi vilami in ličnimi hišicami za vrtovi, tako, da je ta del mesta v kras Ljubljane. Kar najbolj moti in kazi, je smrad, ki prihaja iz tobačne tovarne. Zadnje čase je ta smrad že tako neznošen, da človeka naravnost duši in trpe zaradi njega vsi stanovalci od Tivolija do Rožne doline. Svoječasno se je ta nesnaga razširjala bolj poredkoma, sedaj pa je na dnevnem redu od jutra do noči in dostikrat celo ponoči. Poznavalci razmer pravijo, da prihaja ta smrad iz takozvane »dipe« v tobačni tovarni, kjer se tobak suši ali prekuhava, in ko se »dipa« odpre, pride vse smrad na dan. Ne poznamo razmer v tobačni tovarni, tudi nismo strokovnjaki, ki bi mogli svetovati, kaj naj se ukrene, da se ta neprijetnost omeji, toda toda gotovo bi bilo mogoče najti kako sredstvo, da se smrad omeji, če že ne popolnoma odpravi. Tudi drugje na svetu so tobačne tovarne, pa so gotovo urejene tako, da ne okužijo vse okolice kakor ljubljanska tovarna.

Kako pridejo tisoči stanovalcev in šetalcev do tega, da morajo na najlepšem delu mesta trpeti zaradi tega neznoznega smrada. Ljudje se že držijo za nosove, ko gredo po cesti v Rožno dolino, lastniki vrtov pa morajo v zaprte prostore, ker na vrtovih se te prijetnosti ne morejo prenašati. Mislimo, da prav upravičeno najmo prosimo ravnateljstvo tobačne tovarne, naj na katerikoli način prepreči nadaljno razširjanje tega smrada, ker bomo sicer stanovalci prisiljeni nabaviti si plinove maske na račun tobačne tovarne. Toda uverjeni smo, da bo ravnateljstvo tobačne tovarne uvaževalo ta naš apel in nam v teh lepih večerih dovolilo vdihati čist podrožniški zrak. — Eden v imenu stoterih.

Cementne cevi v občestnih jarkih

Mestni magistrat ljubljanski je s pozivom, objavljenim v »Slov. Narodu« dne 15. novembra 1928, št. 262, in dne 16. avgusta 1929, št. 185, zaskazal odstranitev cementnih cevi v občestnih jarkih, ki povzročajo zajezenje in stajanje vode. Odstranitev se mora izvršiti najkasneje do 31. avgusta 1929. Kdor bi bil v dvomu, kakšne cevi se smejo polagati v občestne jarko, si jih lahko ogleda vsak dan na Vodmatskem trgu kjer povzročajo ob vsakem nalivu tako pojave, da se prehod oviran. Ker je rok do 31. avgusta 1929 kratak, naj se interese tudi z ogledom pozurijo, ker bo mesni magistrat »prepedane« cevi, ki jih je sam položil v občestni jarek, dal odstraniti v smislu navedenih pozivov v gori navedenem roku.

Iz Celja

— **Mestna dečka in dekliška osnovna šola** v Celju bosta imeli vpisovanje novincev in novink v soboto, 31. tm. med 8. in 12. ter 14. in 17. v obeh šolskih pisarnah v I. nadstropju. Če je bil otrok rojen izven celjske župnije, je prinesli s seboj rojstni izpisek dotičnega župniškega urada. Za vse nove vpisane dečke in deklice pa je predložiti domovnico z ozirom na otrokovo pristojnost. Domovnice za matične zadeve izdajajo pristojne občine brezplačno in kolka prosto. V ponedeljek 2. septembra je ob 8. otvoritvena šolska maša v župni cerkvi in nato učiteljska konferenca. V torek 3. septembra je ob 8. začetak rednega šolskega pouka.

— **Iz celjske Sokolske župe.** Nocoj bo ob 18. v zborovalnici celjskega Sokola v mestni osnovni šoli seja župnega načelnštva, jutri v petek 23. tm. ob 18. pa v župnih prostorih v Narodnem domu seja župnega starestinstva. Na dnevnem redu obeh sej je predvsem župni zlet v Trbovljah. Člani načelnštva in starestinstva se pozivajo k polnoštevilni udeležbi.

„To je zategadej“,

povdarja gospa Mica, „ker je otročje perilo slabo oprano. Od zaprtega perila dobi ubogi otroček srbeče izpuščaje. Vporabljal samo RADION in ne bo se ti več kaj takega pripetilo. Otročje perilo pere in razkužuje obenem, le

V začaranem gradu na Španskem

Obisk največje sodobne svetovne razstave v Barceloni, na kateri smo zastopani tudi Slovenci

Ljubljana, 22. avgusta.

Te dni se mi je vrnil prijatelj iz Barcelone, kjer je obiskal mednarodno razstavo. Ni bil moj namen, da ga intervjuvam. Toda, ker mi je povedal toliko zanimivih stvari, smatram za svojo dolžnost, da jih objavim.

Palacio National

Pred vhom na razstavnih prostor stoji 4 ogromni hoteli. V hotelu št. 3 se dobe najcenejše sobe in hrana za 25 pezov na dan (200 Din). Ko dospes v izložbeni prostor, opaziš orjaško fontano, ki jo sedaj dokončavajo. Taka pri prvih korakih te presenoti široka cesta, ob kateri se razprostira na vsaki strani dolga vrsta steklenih paviljonov. Ponoči so razsvetljeni v vseh mogočih barvah, kar učinkuje zelo efektno. Cesta vodi do terase, na kateri stoji paviljona: na desni Viktorije Evgenije, na levi Alfonza XIII. Na nadaljnih terasah, ki se vzpenjajo vedno višje, opaziš predvsem ogromne vodomete in slapove. V vrtovih, v katerih najdeš najrazličnejše rože na svetu, se počutiš ponoči, ko so bajno razsvetljeni, kakor v kakem začaranem gradu.

Na zadnji terasi, ki se razširja v planoto, stoji Palacio National. V njej je prikazana vsa stara Španka. Veliko pozornost vzbujajo zbirka orožja. V prvem nadstropju je galerija slik vseh španskih umetnikov. Za tri najslavnejše španske slikarje, med njimi Zuloago, so rezervirane tri dvorane. Kdor vse to vidi, se lahko prepriča, da ima razstava dalekosežen in plemeniti karakter.

Jugoslovenski paviljon

Od Palacio National na desno stoji naš paviljon, ki je za tuje velika atrakcija, kakor so mi povedali v pisarni svetovne razstave. Generalni direktor razstave markiz de Foronda večkrat pride v paviljon z oddelčnimi posetniki in jih opozarja nanj kakor tudi na razstavljene predmete. Le te imamo razstavljenе še v paviljonu za poljedelstvo, kjer so obilno zastopana naša žita, kakor koroza in pšenica, nadalje kmetijska industrija iz Slovenije, zdravnile rastline itd. Za vse naše razstavne predmete vlada ogromno zanimanje.

V paviljonu Viktorije Evgenije so razstavljeni naša moderna umetniška obrt, turizem in etnografija. Pozornost vzbujajo keramični izdelki Srednje tehnične šole v Ljubljani in čipkarski izdelki našega Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt, istotako v Ljubljani. V turizmu so zastopane vse pokrajine v naši državi s krasnimi fotografijami. Lep je tudi etnografski material etnografskega muzeja v Ljubljani. Pričakovati je, da bomo dosegli na razstavi velike trgovske uspehe, zlasti glede naše lesne industrije in poljedelstva.

Pueblo Espagno

Najlepa reprezentanca izložbe je Pueblo Espagno — špansko selo. V nizu impozantnih stavb je razstavljeno vse, kar je značilno za španski narod: hiše, cerkve,

samosani, gradovi, zidovi okoli sel. V notranjosti je razstavljena domača industrija: tekstilna, lončarska, steklarska, keramična. Tu so seljaki v španskih narodnih nošah, ki v gotovih presledkih svirajo, pišejo in igrajo domače igre. Tu so tudi domače gostilne z domačimi jedili in pijačami in lepe

Spanka z belim robcem (mantilla) ob izrednih svečanostih

Spanke kot natakariče. Iz poednih pokrajin so razstavljeni najznačilnejši predmeti arhitektonskega značaja. Pueblo je obdan z zidom kakor trdnjava, čisto po vzorcu španskih sel.

Paviljon moderne umetnosti

Za palačo National stoji paviljon moderne umetnosti, kjer imamo tudi Jugoslovni svoji posebni oddelek. Na desni strani v glavni dvorani ima razstavljene Meistrovič naslednje monumentalne kipe: Kontemporcija, Plesalka ter Mati in dete. V sredini dvorane so razstavljeni svoje grafike: Jakac, Stiplošek, Kirin, Krizman, Mijić, Pomorišac, Slik, Senoa, Treps, Udovc, Crnić, Glumac in Ivanović. V oddelku za slikarstvo in kiparstvo so razstavlili Jakopič, čegar slikam se obiskovalci ne morejo dovolj načuditi, Sternern, Kralj in še cela kopa hrvatskih in srbskih slikarjev in kiparjev. Naša umetnost je torej zelo dostojno zastopana. Zanimivo je, da se razni inozemski kritiki nam vse pohvalno izražajo o njej.

Barcelonska razstava je nedvomno najboljša in največja svetovna razstava po vojni. Za Špance je tem večjega pomena, ker so ob priliki zgradili po vsej Kataloniji nešteto asfaltiranih cest in ulic. Sama razstava s prekrasnimi parki se razprostira na terenu, kjer so bili še nedavno hribi kamenja in prsti. Razstavo posejajo največ Nemci, Angleži in Američani. Vstopnina znaša 2 peseti.

Enotna organizacija knjigar-narjev

Meseca oktobra se bo vršilo v Beogradu zborovanje, na katerem se bo osnovala zveza knjigar-narjev iz vse države.

Dne 19. t. m. se je vršila v Beogradu III. izredna skupščina Udruženja knjigar-narjev. Navzočih je bilo okoli 20 knjigar-narjev iz Zagreba, Skoplja, Paračina, Zemuna, Novega Sada itd. in skoro vsi knjigar-narji iz Beograda. Tajniško poročilo, prečitano na zborovanju, ugotavlja, da niso vsi knjigar-narji organizirani v udruženju, ker niso pravilno razumeli njegovega namena.

Odposlanec ministristva prosvete gosp. Jankovič je v svojem govoru povdarjal važnost razpečavanja knjig. To vprašanje je ogromnega pomena za našo kulturo in njen razvoj, a je še daleč od svoje rešitve. Ministristvo prosvete pričakuje, da bo udruženje posvetilo temu vprašanju vso svojo pažnjo ne samo s stališča svojih stanovskih interesov, temveč tudi z višjega stališča organizacije važne kulturne funkcije.

V debati se je razpravljalo o monopolu na udne knjige, če je koristen. Mnenja so bila deljena. Vsi govorniki so opozarjali na veliko škodo, ki jo povzročajo knjigarnecem profesorji in učitelji a prodajanjem šolskih knjig, češ da se ne upošteva v zadostni meri tošadevna prepoved ministristva prosvete. Govorilo se je tudi o odvisnosti knjigar-narjev od izdajateljev.

Ob koncu je predsednik Gera Kon predlagal, naj se brez razprave sprejmejo nova pravila, ki jih je izdelala trgovska zbornica v Beogradu in ki določajo osnivanje osrednje organizacije knjigar-narjev iz vse države.

K temu predlogu je zastopnik kluba knjigar-narjev izjavil, da se za enkrat še ne more govoriti o tej zadevi, ker večina krajev na zborovanju ni zastopanih, zaradi česar je predlagal, naj se v mesecu oktobru skliče zborovanje, na katerem naj se osnuje zveza vseh knjigar-narjev v državi.

Ta predlog so podpirali tudi drugi govorniki in je bil končno sprejet.

Izsledeni morilci

Poročali smo včeraj, da so bili prijeti zločinci, ki so osumljeni umora 80letne starke Franke Zabarevič v selu Cerna pri Vinkovcih. Aretirani so bili Josip Samar-džić, 32letni delavec Ilija Radoš in 32letni delavec Josip Kozic. Zadnji je priznal, da so vsi trije 21. tm. nahajali v Cerni in pregledovali okolico, kjer bi se dalo vlomiti. Prenočevali so v selu in čakali na ugodno priliko. Vlomiti pa se jim ni posrežilo in zato so drugače dne selo zapustili. Ostala dva to odločno zanikata in trdita, da nima o tem ni nič znanega. Prepeljani so bili v Osijek, kjer so jim daktiloskopično odtisnili prste. Policija je ugotovila, da se odtisi popolnoma ujemajo z odtisi, ki so bili odkriti v Cerni. Vse kaže, da ima policija prave storilce v rokah.

Na valovih strasti

Roman

»Oprostite,« je dejal, »toda moje prve besede vam bodo tudi poslednje. Dobil sem povelite udeležiti se boja, v katerem ne bi rad zmagal, kajti nočem lovorovega venca, ki je pobrizgan s krvjo rojakov. Vendar pa zopet ne bi rad doživel poraza, ker bi ne mogel prenesti take sramote. Zato mi ne preostaja nič drugega, nego pasti za svojo dolžnost in čutili v duši, da bom tudi v resnici padel. Predno pa umrjem, bi rad slišal iz vaših ust, da-li me obsojate za čustvo, ki sem se ga predrznil posvetiti vam. Nerač bi ga zatrl, tudi ako bi ga mogel, kajti to čustvo je edina blaženost v mojem boju in samozatajevanja polnem življenju. Zato vas prosim, gospodična, ene edine besede, samo »da« ali »ne«, toda odkrite, kakor je vaš pogled, nepovtorjene, kakor je vaše srce!»

»Kaj si mu odgovorila?« je vprašala Adelaida precej ginjena.

»Odgovorila sem mu, kar bi mu bila odgovorila tudi, ako bi bili moji roditelji slučajno navzoči. Journu, sem mu rekla, nikogar ne morem obsojati, najmanj pa tistega, ki ga imam rada. Vas imam rada, kakor vi mene. Vendar vi ne smete poginoti, ako hočete, da bom lahko živela jaz. Čeprav bova ločena, bova vendar živela drug za drugega.«

S pogledom žarečega soglasja je Adelaida poljubila svojo prijateljico.

»Ko sem to povedala,« je nadaljevala Diana, »mi je pogled padel na oba križca. Ki sta slučajno ležala na oknu pred menoj. Vzela sem enega, ga dvignila nad glavo in govorila pri tem: ta amulet bo čuval vaše življenje, ki je odslej tuj moje. Najini združiti se bo zoperstavil ves svet, toda mad najini misli in čustvi bo samo zrak, sonce in nebo, toda ti nikoli ne ovirajo združitve dveh duš. Vzemite amulete, ki sem ga orosila s svojimi solzami in grela s svojimi molitvami, vzemite ga, zmagajte in živite!»

Journu je vzel amulet in si ga shrani na prsih. Nato je odhitel kakor veter in izgubil. Veter se sicer še vrne, on pa se ne vrne več.

Dolgo objetje med popolnim molkom je sledilo tem besedam.

Adelaida je končno spustila Diana iz objema in jo odvedla k divanu, kamor jo je posadila.

Ko je bila pritisnila sestriški poljub na čelo skrušeni devojki, je stopila k mizi in prijala križec, ki je tam ležal.

»Diana,« je rekla, »ako bi te prosila za ta križ, ali bi mi ga dala?«

»Ah, da,« je odgovorila Diana, smehljajoč se med solzami.

LV.

Drugi križec.

Potrkal je na vrata budoarja, narkar se je pojavila Dianina komornica.

»Mož, ki ga vojvodinja čaka in ki je po njem že nekolkokrat spraševala, je končno prišel,« je javila komornica.

»Kdo je to?« je raztreseno vprašala vojvodinja.

»Ne spominjam se, kako se zove, toda isti je, ki je bil včeraj tu, oni delavec.«

»Ah, Armand Cambon!« je rekla vojvodinja in šla iz budoarja prijateljice.

Ko je vojvodinja prišla v malo sobo, kjer je začasno stanovala je naletela na Armanda Cambona, ki je stal pri vratih in jo pričakoval.

Malo sobico je razsvetljevala svetiljka z zelenim senčnikom. Svetloba je medlo prodirala skozi brušeno kroglo in širila nekak polmrak, da je sobica, sicer ukusno urejena, izgledala nekoliko temačna.

Vojvodinja je šla mimo Armanda, ki je stal nekoliko skrit v senci in sedla v naslonjač pri mizi, na kateri je stala svetiljka.

Kakor je izgledalo, je bila še vedno v znatni meri raztresena.

Z vsa dušo se je še mudila pri prijateljici v budoarju in zdelo se je, da je na prijateljico, ki je stal pri vratih njene lastne sobice, popolnoma pozabila.

Opri se je obraz na lakti in si zakrila obraz z obema rokama. Zato je Armand s pogledom razočel samo roki in del čela.

Naš junak je zaslučil, da se je tej mladi dami pripetila kaka nova neprijetnost in dasi je kar govoril radovednosti, kaka bi bila ta neprijetnost, si vendar ni upal prekiniti molčanja vojvodinje.

Dali je bil kaj potrj zavoljo tega, ker se vojvodinja ne zmeni zanj, dasi bi lahko vedela, da je pri nji, nam ni znano.

Gotovo pa je, da se je moral opreti ob podboj vrat, pri katerih je stal.

Molk pa je trajal precej dolgo.

»Mladi mož se je naslanjal ob podboj. Od časa do časa je segel z roko k obrazu, zlasti k sencem, ki jih obveza ni zakrivala.«

Ako bi žarek s svetilke lahko padel na potezo njegovega obraza, bi videla vojvodinja, da je ta obraz ravno tako blede, kakor so bile poteze njene prijateljice v budoarju.

Toda ni bilo žarka, ki bi ožaril to obličje, niti besede, ki bi ga oživile.

Desnica Armandova je že tipala za kljuko na vratih in ko je Armand končno s trudom le dotopal, je prekinil molk s temi-le besedami:

»Madame, sinoči ste želeli, da pridem danes ob eni, pa mi ni bilo mogoče priti prej, šele sedaj sem utegnil. Morda ukažete naj pridem kak drug dan?«

Filmska konkurenca med Ameriko in Evropo

Sloviti filmski zvezdnik Adolphe Menjou se je naveličal Dolarije in ostane v Evropi, kjer bo sodeloval pri govorečem filmu — Nemi film je po njegovem mnenju doigral!

Te dni je prispel iz filmskega carstva Hollywooda v Pariz sloviti ameriški filmski vrvak Adolphe Menjou, ki je po rodu Francoz, kar priča že njegovo ime. O njegovem nenadnem odhodu iz filmske prestolice so krožile najrazličnejše vesti, dejstvo pa je, da je Menjou Ameriki pokazal hrbet in se namerava stalno naseliti v Evropi. Na vprašanje, naj vendar pove, kaj je vzrok, da je Dolariji obrnil hrbet, se je Menjou sarkastično nasmehnil in izmikajoče dejal:

»To je pravzaprav zelo indiskretno vprašanje... Pogodba se ponavadi sklepa za dve ali tri leta. Finančni pogoji? No, saj je vendar znano, da nisem pocien. Pri Paramountu so mi plačali 10.000 dolarjev tedensko. Sicer pa ni samo plača merodajna...«

»Govorilo so, da ste se tam preko sprli, monsieur Menjou,« ga je nadlegoval podjeten novinar, »da ste hoteli ustanoviti nekako udruženje filmskih umetnikov in zastopati interese proti trustom popolnoma po vzorcu United Artist, da pa so bile vse velike družbe proti temu?«

»Larifari, resnica je, da je moja pogodba s Paramountom potekla in me ni bila volja, obnoviti jo. To je vsa skrivnost. Pet let sem bil tam in sedaj bi bil zopet rad v Evropi. Da imam velike načrte, je res! Da jih pa uresničim, rabim časa in denarja. Veliko časa, veliko denarja! Francoska filmska industrija ne razpolaga s primernim kapitalom, poleg tega pa tudi ne zna ustvarjati za mednarodni trg. Kaj naj počno Američani s strogo francoskim in kolikor mogoče resnim filmom? Američani hodijo v kino, da se zabavajo in ne, da se uče in izpopolnjujejo. Američan tudi ne kupi filma, o katerem ni prepričan, da se izplača. Njemu je kupčija prvo.«

Kaj nameravam? Najprej ustvariti dva filma, za katera iščem dobro knjigo. Sicer mi pošiljajo sujete iz vseh krajev Evrope, vendar mine mnogo časa, predno jih prečitam. Z delom pričem, čim bodo vse priprave končane. Čez mesec dni bom lahko pričel, kakor mislim.

»Ali bodo govoreči filmi?«

»Naravno! Nemi film je mrtev, je izčrpan in je doigral... Ljudi, ki odpirajo usta in vendar ne govorijo, ne more danes nihče več prenašati. Zganimo se in izkoristimo priliko. V Ameriki nemi film izumira. Kaj bo z igralci, ne zanima filmskih družb. Oni,

ki znajo govoriti, ostanejo pri filmu, druge pa odpuščajte. Ze na tisoče jih je na ulici.«

»Kaj pa Chaplin? Ali se je spreobrnil in bo preselil h govorečemu filmu?«

»Tisto ne, vendar bo šel k tonfilmu. Zanj je zadeva bolj težavna, ker ima v izgovorjavi londonski naglas, kar zelo moti in kar v Ameriki ne morejo trpeti. — Pogoji za ustvarjanje dobrih filmov obstoje po mojem mnenju tudi v Evropi. Če se nam posreči ustvariti evropski blok, bomo lahko konkurirali ameriškeemu filmu. Odločila pa bo samo kakovost. Če bomo ustvarjali prvovrstne filme, jih bo Amerika takoj odkupila. Popolnoma napačno je, če kdo misli, da onstran luže ustvarjajo samo mojstrovine. Razpolagajo sicer z ogromnim kapitalom in veliko tehniko, izmed tisoč filmov, ki jih izgotovijo, pa je relativno in absolutno zelo malo dobrih. V tehničnem pogledu upam, da se bodo povzpeli kvišku Nemci in Francozi. Tudi od Rusov pričakujem veliko. Škoda samo, da je pri njih film čisto politično propaganden.«

»V kakšnem jeziku bodo vaši filmi?«

»V francoskem, nemškem, angleškem in italijanskem in to je dovolj, da bodo lahko šli po svetu.«

Smrt Sergija Djagileva

Iz Londona prihaja vest, da je sloviti ruski baletni mojster in ustanovitelj ruskega baleta Sergej Djagilev nenadoma umrl. Z njim je legel v grob mož, ki ima velike zasluge za balet in plesno umetnost sploh, ki ga je poznala in visoko cenila vsa Evropa in vsa Amerika.

Djagilev je znan že izpred vojne. V carski Rusiji je bil vodja ruskega baleta in ga dvignil na tako višino, da se ni mogel nihče na svetu kosati in meriti z ruskimi plesalkami in baletnimi zbori. Ruski balet, ki si je v kratki dobi osvojil ves svet, je imel poleg italijanske šole za podlago nekaj samoniklega in tradicionalno ruskega. Iz njegovega umetniškega ansambla so izšle velike zvezde kakor Pavlova in Tamara Karsavina, ki sta še danes nedosegljivi. Njegov učencec je bil tudi slavni ruski baletni mojster Nižinski. Djagilev je tudi inspiriral druge umetnike in sploh je bilo njegovo delo vzpodbujevalno in srečno za vsa njegovo okolico. Pod njegovim vpli-

vom je Debussy komponiral slovita dela, on je dal Nižinskemu pobudo za razkošno inscenacijo.

Djagilev program je bil narodno-ruski. Rimski-Korjakov in Čajkovski sta igrala v njegovem življenju važno vlogo, za svoje plesne kompozicije se je pa tudi posluževal motivov staroruskih pravljic in pripovedk ter je črpal iz ruskih narodnih pesmi in ruske umetnosti sploh. Zadnja leta je Djagilev večinoma gostoval v Ameriki, kjer je žel velike uspehe. Smrt ga je prebrala v najlepših letih in na visku njegovega umetniškega udejstvovanja.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »FRANZ JOSEFOVE« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja povdariajo, da se »FRANZ JOSEFOVA« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerjskih trgovinah.

Od natakarja do kemika

O nenavadni karieri poročajo iz Blödnieda v Württembergu. Posestnikov sin Hermann Holzmann iz omenjenega kraja je te dni na univerzi v Frankfurtu promoviral za doktorja kemije. Slučaj je zato zanimiv, ker je bil Holzmann pred svetovno vojno natakar. V vojni je bil težko ranjen in kot invalid težkega poklica seveda ni mogel vršiti. Odlučil se je torej za študij, čeprav je dovršil samo par razredov ljudske šole.

V juniju 1919 se je pričel Holzmann pripravljati za zrelostni izpit, ki ga je že tri leta kasneje z velikim uspehom izvršil na višji realki v Frankfurtu. Nardarjenega moža je podpirala neka kemična tovarna, pri kateri je bil prej uslužben, in tako je lahko Holzmann nadaljeval študije. L. 1924 se je vpisal na univerzi v Frankfurtu kot slušatelj naravoslovne fakultete in se popolnoma posvetil študiju kemije. Te dni je z uspehom promoviral kot dr. phil. nat.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

ZASTOPNIKA

serioznega in reprezentativnega gospoda sprejme svetovno znana tvornica. Prednost imajo gospodje z znanjem angleščine. Vprašati vsak dan do petka od pol 12. do 1. ure v hotelu »Union«, soba 61.

Pri zrebanju ektne loterije Županove, jame dne 15. avgusta 1929 so bile izžrebane sledeče številke:

19.896, 19.877, po 20 Din.	19.896, 19.877, po 20 Din.
1564, moška kosa, 12.309, 10.662, moška obleka 1238, ure budilke 3560, 4430, 5458, 5756, 6253, 9647, 9698, 10.296, 12.223, 12.792, 15.398, 16.115, 16.756, 19.785, 19.992, zlasta ura z zapetnico 6100; vodna žepalka 18.730; odevja 530, 3511; vrtača rita po 20 kg 6028, 10.488, 16.580; zavitek kave 5 kg 1993, 17.455; estensko uro 5973, 10.580; dobilki po 200 Din 280, 546, 846, 1176, 2256, 3281, 3712, 5654, 8251, 9299, 9688, 9928, 10.985, 12.670, 13.827, 14.785, 16.250, 16.490, 18.610, 19.215, 19.228, 19.815, dobilki po 100 Din: 1087, 1118, 1828, 1922, 2415, 3748, 3796, 3887, 5304, 5337, 5453, 5540, 10.196, 11.734, 11.933, 13.468, 14.688, 14.857, 15.796, 16.137, 17.618; dobilki po 50 Din: 333, 387, 396, 583, 645, 720, 882, 1112, 1195, 1379, 1482, 1507, 1612, 1797, 1836, 1967, 2598, 3293, 3340, 3368, 3938, 4279, 4448, 4327, 4476, 4550, 4585, 4666, 4870, 4934, 5154, 5184, 5450, 5632, 6106, 6527, 6729, 6911, 8107, 8301, 8414, 8496, 8655, 9286, 9932, 10.363, 10.274, 10.278, 10.328, 10.813, 11.441, 11.456, 11.486, 11.506, 11.613, 11.980, 11.943, 12.196, 12.146, 12.308, 12.314, 12.431, 12.515, 13.231, 13.293, 13.312, 13.465, 13.478, 13.924, 14.563, 14.870, 14.641, 14.774, 14.821, 15.469, 15.701, 15.769, 15.793, 15.991, 15.946, 16.159, 16.133, 16.153, 16.864, 17.130, 17.154, 17.436, 17.897, 17.934, 18.137, 18.182, 18.169, 18.199, 18.253, 19.133, 19.296, 19.487.	7.72, 210, 246, 254, 383, 635, 655, 692, 754, 1137, 1160, 1281, 1335, 1495, 1534, 1710, 1763, 1975, 2897, 2964, 2794, 2952, 3100, 3292, 3492, 3460, 3680, 3692, 3707, 3709, 4980, 4528, 4538, 4730, 4936, 4990, 5157, 5227, 5348, 5369, 5423, 5796, 5811, 5951, 6143, 6531, 6611, 6795, 6863, 6982, 8121, 8210, 8340, 8401, 8750, 8856, 8856, 9166, 9305, 9431, 9717, 10.229, 10.419, 10.772, 11.176, 11.225, 11.325, 11.383, 11.540, 11.675, 12.196, 12.371, 12.614, 12.781, 13.158, 13.446, 13.564, 13.576, 13.790, 13.748, 13.811, 13.889, 14.172, 14.410, 14.892, 14.989, 15.306, 15.356, 15.433, 15.481, 15.564, 16.227, 16.809, 16.653, 18.635, 18.898, 19.108, 19.355, 19.534; po 10 Din: 80, 150, 274, 337, 658, 800, 820, 877, 1147, 1272, 1310, 1315, 1500, 1509, 1796, 1850, 1831, 1940, 2174, 2650, 2662, 2668, 2838, 3112, 3199, 3296, 3330, 3605, 3738, 3808, 4155, 4391, 4431, 4834, 5348, 5349, 5469, 5503, 5733, 5740, 5846, 6726, 6915, 7284, 7520, 7651, 7812, 8470, 8604, 8699, 8762, 8932, 9282, 9434, 9512, 9787, 9841, 9858, 10.144, 10.355, 10.536, 10.706, 10.889, 11.145, 11.494, 11.588, 11.862, 11.904, 12.287, 12.758, 12.991, 13.285, 13.292, 13.569, 13.744, 13.875, 14.382, 14.950, 15.230, 15.354, 15.819, 16.350, 16.414, 16.475, 16.811, 16.807, 17.287, 17.558, 17.736, 17.878, 18.145, 18.171, 18.199, 18.468, 18.900, 19.137, 19.133, 19.282, 19.301, 19.618.

Dobitki se dobe vsak dan pri predsedniku društva Josipu Perme v Ponovi vasi, pošta Grosuplje.

Kdor do 16. septembra t. l. ne dvigne dobilka, zapade v prid društvu za ureditev Županove jame. — Ako kdo želi, da se mu dobitek pošlje po pošti, naj pošlje srečko. Poštino plača stranka sama.

Proda se

MOTOR DYNAMO

7,5 KS., 1200 T., 110 Volt, istosmerni tok, v najboljšem stanju. Poizve se pri tvrdki Carl Poljak, d. d., Ljubljana.

Dunajski veleesejem

(Wiener-Messe)
1.—7. septembra 1929 (Rokunda do 8. septembra)
Posebne prireditve:
Mednarodni semenj za radio.

Razstava za hranila in živila. Razstava potrebščin za hotelske obrate. Razstava U. d. S. S. R. Razstava južnoafriške Unije. Tehnične novosti in iznajdbe. Semenj za gradnje in gradbo cest. Avstrijsko rudarstvo. Razstava francoske umetne obrti in luksuznega blaga. Salon dunajske kožuhovinske mode.

IV. Avstrijska razstava za ječmen.

Razstava vrtnarstva. Mlekarska razstava. Reja malih živali. Zvezna poskušna vina.

II. Avstrijski živalski semenj.

(5. do 8. septembra 1929.)
Plemenska živina. Pitoma živina. Konji.
Brez vizuma! S sejsko izkaznico in potnim listom svobodno prestop meje v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se s predložitvijo sejske izkaznice dobi na meji.
Precejšnje vozne ugodnosti na Jugoslov., ogrskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst in sejske izkaznice (po Din 55.—) pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

ter za časa lipškega jesenskega sejma pri poslovalnici v Leipzigu, Oesterr. Metshaus, ter pri častnih zastopstvih v Ljubljani: avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31, Zveza za tujski promet v Sloveniji, Dunajska cesta 1 in Josip Zidar, Dunajska cesta 31.

Makulturni papir

kg à Din 4—
oročaja uorava "Slov. Naroda"

Zanesljiv pomoček za nego las

Z rabo na novo iznajdene francoske pomade »MISEL« se ustavi izpadanje in sivanje las, povrnejo se izgubljeni lasje, odstranijo se vsi pojavi, ki zaradi njih lasje izpadajo in sive. Uspeh je zanesljiv pri 60 do 160 gramih kakor so se že kome dalj časa siveali ali izpadali lasje.

Cene s dostavitvijo vsakemu naročniku na dom: 60 gr 115 Din, 80 gr 150 Din, 100 gr 185 Din, 160 gr 290 Din.

Vsakemu naročniku priložimo garancijo za popoln uspeh za ta lek. Za slučaj, da bi se bilo aspeha, vrnemo denar in poravnamo vse stroške.

V tuzemstvo pošilja po povzetju Depo za Jugoslavijo pomada »MISEL«.

Beograd, Vasiņa 8. — V Beogradu prodaja lekarna Delni. Knez Mihajlova 1

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5—

Najboljšim uspehom

— zad 23 let uporablja Laracin kapsule za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni pošilja Din 25.—. S kakšno pošilje lekarna Blum, Subotica 20-I

Kontrolne blagajne National

Edino avtorizirani generalni zastopnik tvornice The National Cash Register Company, Dayton, se mudi ta teden v Ljubljani in daje najboljše informacije interesentom za blagajne National. Vprašati hotel Union 61. 1719

Kislo zelje

novi, la., v vsaki množini dobavljiva po zelo nizki ceni J. Oražem, trgovina kislega zelja, Moste pri Ljubljani. 1715

Star štedilnik

(premikac), še v rabnem stanju, kupim. Poizvede: Vizjak, fin. direktorja Ljubljana. 1673

Posestvo

z obdelano zemljo v bližini Celja prodam za 28.000 Din. Obseg 7 oravov zemlje ter 2 in pol orala hoste. Več po dogovoru. Katarina Nemeč, Pečovnik 13, pri Celju. 1723

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezne za blaga, cenih klavirjev!

od Din 400—

prve svetovne fabrike: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljše! (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno te sod. izvedenec in biv. adit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Velikanska izbira!

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozčikov, od preproste do najlasejšega, in igračni vozčki v različnih velikostih. Več znamk živalskih strojev najnovejših modelov, deli in posvetaška. Cenik franco. Prodaja na obroke.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozčikov, Ljubljana, Karlovsk. c. 4

Vsem uradom, zlasti občinskim, sodnim in žandarmerijskim priporočamo

Zakon o posesti in nošnji orožja

pravilnik k temu zakonu, pravilnik o izdelavi in prodaji orožja in komentarji k njim, v izdaji dr. OT. PIRKMAJERJA.

Vezana knjiga velja s poštnino vred Din 67.50 ter se dobi v knjigarni.

Tiskovne zadrage v Ljubljani, Prešernova ulica 54, v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.